

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Horváth és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Gobert, Fest és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű, dr. Karsai Györgyi jogtanácsos által képviselt II. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perben, amelybe a II. rendű alperes pernyertessége érdekében Kelemenné dr. Vízny Klára jogtanácsos által képviselt Allianz Hungária Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság beavatkozott, a Fővárosi Bíróság 2008. október 30. napján kelt 8.G.41.421/2005/72. számú ítélete ellen az alperesek részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és a II. rendű alperessel szemben a keresetet elutasítja;
az I. rendű alperes vonatkozásában helybenhagyja azzal, hogy a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja: 2005. szeptember 9. napja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 567.300,- (Ötszázhatvanhétezer-háromszáz) Ft ügyvédi munkadíjból és 113.460,- (Egyszáztizetháromezer-négyszázhatvan) Ft áfa-ból álló másodfokú költséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 1.125.000,- (Egymillió-egyszázhuszonötezer) Ft és a II. rendű alperesi beavatkozóknak 225.000,- (Kettőszázhuszonötezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A perben nem álló dél-koreai társaság az I. rendű alperessel a S. szállítmányozójaként 2003. szeptember 6-án fuvarozási szerződést kötött 500 db SGH.V-200 M típusú mobiltelefonnak a dél-koreai repülőtérrel a budapesti F. Repülőtérre történő továbbítására. A két raklapnyi, 501 kg, küldemény értéke az áruszámla alapján 121.500,- EUR volt, a küldeményt a felperes mint biztosító 133.650,- EUR összegre biztosította. Az áru a Szöul-Frankfurt-Budapest-Ferihegy útvonalon érkezett Magyarországra 2003. szeptember 8-án. Az árukészlet Budapestre történő érkezéséről a M. és G. Kft.-t értesítették. Az okmányokat 2003. szeptember 9-én átvette a M. és G. Kft., a vámkezelést elvégezte és a II. rendű alperes import osztálya által 2003. szeptember 9-én kibocsátott 045236. sorszámú árukiadási jeggyel az áru átvételéért jelentkezett. A II. rendű alperes arról tájékoztatta a M. és G. Kft.-t, hogy az áru 2003. szeptember 8-án átvételre került a 038686. sorszámú árukiadási jegy alapján. A M. és G. Kft. 2003. szeptember 9-én a repülőtéri rendőrségnél bejelentette az áruhiányt, hivatkozva arra, hogy a II. rendű alperes raktárának közlése szerint 2003. szeptember 8-án az árut kiszolgáltatták. Ezen az árukiadási jegyen a M. és G. Kft. bélyegzője látható, a fuvarlevél száma jó volt, a feltüntetett súly azonban hibásan került rögzítésre és a címzett is hiányzott. A felperesnél a S. Rt. a kárigényét bejelentette, melyet a felperes a vagyonbiztosítás alapján 133.650,-EUR összegben megtérített a II. rendű alperes által a hiányzó küldeményre kiadott igazolást követően.

A felperes 2005. szeptember 8-án benyújtott és módosított keresetében az I. és a II. rendű alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni 31.155.030,- Ft, ennek 2003. szeptember 9-től elsődlegesen a Ptk. szerinti késedelmi kamata, másodlagosan a Német Központi Bank által meghatározott, az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes irányadó kamatláb 8 %-kal növelt mértékű kamat; a II. rendű alperest szerződésszegéssel okozott további kárként 3.115.503,- Ft, ennek 2003. szeptember 8-tól járó késedelmi kamatai, továbbá 3.405.412,- Ft + áfa összegű ügyvédi munkadíj megfizetésére kérte kötelezni.

Az I. és a II. rendű alperesek marasztalását elsődlegesen az 1936. évi XXVIII. törvénnyel kihirdetett a nemzetközi légifuvarozásra vonatkozó 1929. évi Varsói Nemzetközi Egyezmény (VE) 1. cikk (3) bekezdésére, 18. cikk (1) és (2) bekezdéseire, 22. cikkére, 25. cikkére, az egyetemleges felelősséget a VE 30. cikk (1) és (3) bekezdésére alapította; másodlagosan amennyiben a II. rendű alperes felelőssége a VE alapján nem állapítható meg, úgy az 1973. évi 13. tvr. 32. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése, 348. § (1) bekezdése, 350. § (1) és (3) bekezdései, illetőleg a 315. §-a alapján kérte a marasztalását, az egyetemlegesség tekintetében a Ptk. 344. §-ára utalt.

Arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes az árut átvette azzal a kötelezettséggel, hogy a rendeltetési helyre továbbítja, és a címzettnek kiszolgáltatja, amely kötelezettségét azonban nem teljesítette, ezért a fuvarozási szerződést megszegte. Az áru elveszése a II. rendű alperes raktárában következett be, aki az I. rendű alperes megbízottjaként teljesítési segédként járt el, így a Ptk. 315. §-a alapján fennáll a felelőssége.

A II. rendű alperessel kapcsolatban kifejtette azon álláspontját, hogy a csatolt standard földi kiszolgálási szerződés nem támasztja alá, hogy a II. rendű alperes mint az I. rendű alperes közreműködője, ne tartozna felelősséggel az áru elveszéséért a VE alapján.

Kiemelte, hogy a légifuvarozási szerződés közte és az I. rendű alperes között jött létre. Az I. rendű alperes szerződéses kötelezettsége teljesítéséhez igénybe vette a II. rendű alperest mint közreműködőt és a fuvarozott áru a II. rendű alperes alkalmazottainak bűncselekménye következtében veszett el, ami a szerződésszegés jogkövetkezményei alól az I. rendű alperest vele szemben nem mentesíti.

Hivatkozott arra, hogy a büntető eljárás során a II. és a III. rendű vádlottak a bűncselekmény elkövetésének idején rakodó munkakörben az A. Kft. munkavállalói voltak. A rakodó munkakörben dolgozó személyek általános feladatai közé tartozott a cargo szállítmányok kezelése, szállítási és rakodási feladatainak elvégzése, valamint jogellenes cselekmények jelzése, megelőzése, megakadályozása. A büntető ítélet indokolásából kitűnően az elkövetők célja a mobiltelefon szállítmány ellopásával az volt, hogy a lopott telefonok értékesítésével pénzhez jussanak, azaz a II. és a III. rendű vádlottak szándéka a károkozásra irányult. E vádlottak a raktárban szereztek értesülést a szállítmányról, továbbá a repülőtéri be- és kilépési renddel kapcsolatban információt, A repülőtéren szabad mozgást biztosító beosztások felhasználásával követték el a bűncselekményt. Károkozó cselekményeiket a munkaköri kötelesség durva megsértésével követték el. Az A. Kft. a II. rendű alperes közreműködőjeként járt el, a II. rendű alperes közreműködőjének alkalmazottai feladatkörükben eljárva, azt megszegve követték el a bűncselekményt. A II. rendű alperes felelőssége körében hivatkozott arra, hogy a II. rendű alperes és az A. Kft. között létrejött vállalkozási szerződés alapján megállapítható, hogy az A. Kft. tevékenységét a II. rendű alperessel szorosan együttműködve, annak felügyelete mellett volt köteles végezni, így az A. Kft. mulasztása a II. rendű alperes mulasztásának is minősül. Álláspontja szerint a II. rendű alperes sem a közreműködők kiválasztása, sem annak utasításokkal ellátása körében nem hivatkozhat arra, hogy a legnagyobb gondossággal járt el. Az a tény, hogy az I. rendű alperes a teljesítésbe közreműködőként a II. rendű alperest vonta be, a VE 20. cikke szerint nem mentesíti a szerződésszegés jogkövetkezménye alól.

Az I. rendű alperes az ellenkérelmében elsődlegesen kérte a per megszüntetését figyelemmel arra, hogy a felperes joghatályos kereseti kérelmet a jogszabályban meghatározott két éves jogvesztő határidőn túl nyújtott be. Érdemben a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a küldeményt 2003. szeptember 8-án átadta a II. rendű alperes részére, ezzel az őrizetéből kikerült és a II. rendű alperes őrizetébe került. Az elvégzett légi fuvarozás a küldemény eltűnésekor már véget ért, ezért az I. rendű alperes mint fuvarozó felelőssége a kárért nem állhat fenn. A VE 18. cikke azt az időtartamot jelöli meg légifuvarozásként, amely alatt a küldemény a fuvarozó őrizetében van. Hivatkozott a VE 20. cikk (1) bekezdésében foglalt felelősség alóli mentesülésére utalva arra is, hogy a legközismertebb és legmegbízhatóbb földi szolgáltatóval kötött szerződést, aki megfelelő felelősségbiztosítással rendelkezik és

az áru eltulajdonításában sem az I. rendű alperes, sem a II. rendű alperes egyetlen alkalmazottja nem vett részt. Előadta, hogy a felperes a peres eljárás során nem vitatta, hogy gondosan választotta ki a II. rendű alperest mint közreműködőt, ugyanakkor a büntető eljárásban hozott ítéletben megjelölt nyolc vádlott közül két vádlott az A. Kft.-nek voltak az alkalmazottai. Figyelemmel a büntető ügyben hozott ítéletre nem állapítható meg az A. Kft.-nek a teljes kártérítési felelőssége és ezért ebben a perben az I. és a II. rendű alpereseket sem lehet a teljes kártérítés összegére kötelezni.

Az alperesek egyetemleges felelőssége körében a Ptk. 344. § (1) bekezdésének perbeli ügyben való alkalmazása téves, mivel az I. és a II. rendű alperesek akarategysége, illetve az esetleges károkozáshoz vezető folyamatok elválaszthatatlansága kizárt. Nem nyert bizonyítást, hogy az I. rendű alperes magatartása okozta az esetleges felperesi kár bekövetkezését. A II. rendű alperes az I. rendű alperessel szerződéses jogviszonyban nem álló alvállalkozója által foglalkoztatott munkavállaló közreműködésével került sor a bűncselekmény elkövetésére. Az I. rendű alperes a fuvarozás teljesítése körében kizárólag a II. rendű alperessel állt szerződéses kapcsolatban, ezért amennyiben az I. rendű alperes korlátozott felelőssége fenn is állna a felperessel szemben, úgy az I. rendű alperes az általa fizetendő kártérítést a II. rendű alperessel érvényesíthetné. Mivel a felperes a II. rendű alperest is perbe vonta, ezért sem állhat fenn az I. rendű alperes kártérítési felelőssége a felperessel szemben. Nem állhat fenn az I. rendű alperes felelőssége azért sem, mert a II. rendű alperes munkavállalóinak az esetleges kár bekövetkezésében való közrehatásának aránya nem tisztázott, így nem zárható ki az az eshetőség, hogy bár bűncselekményt követtek el, a kár bekövetkezéséért az alkalmazottak egyike sem felelős.

A II. rendű alperes az ellenkérelmében ugyancsak a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a VE-ben meghatározott jogvesztő határidőt a felperes elmulasztotta; másodlagosan, hogy a VE hatálya rá nem terjed ki; harmadlagosan arra, hogy nincs szerződéses jogalap velük szemben a kereset indítására. Vele szemben a Ptk. 348. §-a, és a Ptk. 350. §-a sem alkalmazható figyelemmel arra, hogy az A. Kft.-vel nem megbízotti jogviszony jött létre.

Előadta, hogy földi kiszolgálóként működött közre, felelősségére az I. rendű alperessel kötött szerződés rendelkezései az irányadók, ez azonban csak a köztük lévő jogviszony körében vizsgálható. A VE hatálya rá nem terjed ki, mivel nem végzett fuvarozást, hanem az I. rendű alperes alvállalkozója volt.

Az A. Kft. felelősségével kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a nyolc személyből ketten a bűncselekmény elkövetésének időpontjában az A. Kft. alkalmazásában álltak, tettüket munkaviszonyukkal összefüggésben munkaköri kötelezettségeik súlyos megszegésével követték el. A Ptk. 348. § (1) bekezdése nem alkalmazható, mert a perbeli szállítmány tárolására szolgáló raktárat az A. Kft. üzemeltette vállalkozási szerződés alapján. A vállalkozó kiválasztásában és az értékes küldemények kezelésére vonatkozó utasítások terén a legnagyobb gondossággal járt el. A perbeli lopásra tekintettel az A. Kft. módosította az árukiadás technológiáját, javasolta az őr utasítás módosítását is a további hasonló

cselekmények elkerülése érdekében. Hangsúlyozta, hogy mindezek alapján az A. Kft. felelőssége állapítható meg az okozott kárért.

A beavatkozó támogatta a II. rendű alperest, a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a VE a II. rendű alperessel szemben nem alkalmazható, mivel nem minősül fuvarozónak. A II. rendű alperes a per tárgyát képező raktárat az A. Kft.-vel üzemeltette vállalkozási szerződés alapján. A raktározási és az őrzési feladatok ellátása nem gondossági kötelemnek, hanem egyértelműen eredménykötelemnek minősül. A Ptk. alapján nincs olyan speciális szabály, amely a vállalkozó alkalmazottai által a vállalkozási jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a megrendelőt tenné felelőssé. A büntető eljárásban hozott jogerős ítélet alapján nem a II. rendű alperes alkalmazottai követték el a lopást.

A Ptk. 350. § (1) bekezdése a megbízó és a megbízott egyetemleges felelőssége állandó jellegű megbízási jogviszonyt feltételez. A Ptk. 315. §-a sem alkalmazható, mert az A. Kft. nem teljesítési segédje volt a II. rendű alperesnek, hanem vállalkozója.

A Fővárosi Bíróság a 2008. október 30. napján kelt 8.G.41.421/2005/72. számú ítéletében kötelezte az I. rendű alperest és a II. rendű alperest egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 31.155.030,- Ft-ot és annak 2003. szeptember 9. napjától a megfizetés napjáig számított minden naptári félév teljes idejére a Német Központi Bank által meghatározott az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes irányadó kamatláb 8 %-kal növelt mértékű kamatát és 2.256.000,- Ft perköltséget.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 46.360,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a II. rendű alperesnek 150.000,- Ft jogtanácsosi munkadíjat, a beavatkozónak 150.000,- Ft jogtanácsosi munkadíjat.

Az elsőfokú bíróság a felperesi jogelőd és az I. rendű alperes között létrejött légifuvarozási szerződés alapján elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes a kereseti kérelmében előterjesztett igényt a VE 29. cikk (1) bekezdése szerinti időben érvényesítette-e. A felperes a kereseti kérelmét 2005. szeptember 8-án nyújtotta be a bírósághoz, az a körülmény, hogy az eljárási illetéket a kereset benyújtását követően rótta le, illetőleg a kereseti kérelmében előadott jogi indokokat kiegészítette, nem érinti a kereset indításának a hatályát. Mindebből pedig megállapítható, hogy a felperes a kereseti kérelmét a VE 29. cikk (1) bekezdése szerinti időben érvényesítette. Az igényérvényesítés időpontja a felperesi jogelőd és az I. rendű alperes közötti jogviszonyra irányadó Általános Teherfuvarozási Feltételek 14. fejezet 3. pontjában foglaltaknak is megfelelt. Mindezekre tekintettel az I. és a II. rendű alperesek részéről előterjesztett per megszüntetés iránti kérelmet elutasította, mivel a felperes az igényét határidőben érvényesítette.

Ezt követően az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy az I. rendű alperes mint fuvarozó felelőssége az áru elveszéséért mennyiben áll fenn, és a II. rendű alperes tevékenységére a VE hatálya kiterjed-e.

Az I. rendű alperes és a II. rendű alperes között földi kiszolgálás tárgyában jött létre szerződés 2000. június 20-án 2003. december 31-ig tartó határozott időre. Ezen szerződés 1.5. pontjában foglaltak szerint a fuvarozó részére nyújtandó szolgáltatások elvégzésére a II. rendű alperes kizárólag közös megegyezés alapján vehetett igénybe alvállalkozót. A II. rendű alperes az A. Kft.-vel 2003. április 1-jén kötött vállalkozási szerződést, melynek értelmében a II. rendű alperes helyi érdekeltségi területén lévő objektumok őrzésvédelmi feladatait, illetőleg az érdekeltségi területén lévő épületek objektív védelmi feladatait látta el, meghatározva annak feltételeit, továbbá a kiszolgált járatok poggyász osztályozása, szállítása, áru- és postaküldemény repülőgépbe történő ki- és berakodását vállalták. A repülőterre való beléptetés engedélyezése a Budapest Airport Üzemeltető Rt. kompetenciájába tartozott. A tevékenység elvégzése érdekében a II. rendű alperes eljárta annak érdekében, hogy az A. Kft. arra jogosult munkatársai a munkaterületre a belépéshez az engedélyt megkapják. A büntető eljárásban hozott elsőfokú határozat indokolása szerint 2003. nyarán a III. és a IV. rendű vádlottak feladata volt a jelen per II. rendű alperesének területén belül szükséges feladatok megszervezése, amihez hozzátartozott egy hamis árukiadási jegy megszerzése, valamint az áru zökkenőmentes kijuttatása a cargo területéről. A II. és III. rendű vádlottak az A. Kft. alkalmazásában álltak, munkakörükkel összefüggésben rakodói feladatokat láttak el a Ferihegy Nemzetközi Repülőtér területén. Az A. Kft. 2003. március 26-án a III. és a IV. rendű vádlottak részére kérte a Ferihegy Nemzetközi Repülőtér területére a belépési engedélyt. Az első és a másodfokú büntető határozatok alapján megállapítható, hogy a büntető eljárás II. és III. rendű vádlottak a II. rendű alperessel jogviszonyban álló A. Kft. alkalmazottai voltak a perbeli káresemény idején.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a VE 18. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján az áru az I. rendű alperes és az általa megbízott II. rendű alperes őrzetében volt. A fuvarlevélen szereplő feltételek 9. pontja értelmében a fuvarozó felelősséggel tartozik a szállítmányért arra az időszakra, amíg a szállítmány a fuvarozó vagy ügynöke őrzetében van. Ezt támasztja alá az Általános Teherfuvarozási Feltételek 8. cikk 1. alpontja is. Az I. rendű alperes ezen feltételeinek alkalmazásánál a fogalom határozásoknál légi fuvarozónak tekintendő az, akit a légi fuvarlevél feltüntet, továbbá minden légi fuvarozó, aki vállalja, hogy árukat fuvaroz a légi fuvarlevél alapján, vagy valamilyen egyéb szolgáltatást nyújt a légi fuvarozással összefüggésben. A II. rendű alperes e vonatkozásban nyújtott szolgáltatást, ezért a II. rendű alperesre kiterjed a VE 18. cikk (2) bekezdése értelmében az egyezmény hatálya. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az I. és a II. rendű alpereseket a VE 25. cikk (2) bekezdése alapján kötelezte a hiányzó áru értékének megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság az I. és a II. rendű alpereseket egyetemlegesen kötelezte a VE 30. cikk (3) bekezdése és a VE 18. cikk (1) és (2) bekezdései alapján. Álláspontja szerint az I. rendű alperes a VE 20. cikk (1) bekezdése szerint nem igazolta a felelősség alóli mentesülés feltételeit. Ezt támasztja alá az a körülmény is, hogy a II.

rendű alperes a 2008. január 4-én kelt beadványában hivatkozottak szerint a perbeli lopásra tekintettel módosították az árukiadás technológiáját és javasolták az A. Kft. felé 2003. szeptember 16-án kelt levelükben az utasítás módosítását, a raktáron belüli mozgás, a raktáron belüli mozgás adminisztrációjának pontosítását a további hasonló események elkerülése érdekében.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem benyújtását követő naptól kötelezte az I. és a II. rendű alpereseket a késedelmi kamat megfizetésére, annak mértékét az alkalmazandó német jog alapján állapította meg.

A felperesnek az elmaradt haszon iránt a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét arra figyelemmel utasította el, hogy a VE-ben foglalt fuvarozói felelősségre vonatkozó rendelkezések alkalmazásán túlmenően a felperes nem bizonyította a Ptk.-nak a szerződésen kívüli károkozás szabályainak az alkalmazhatóságát.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és a II. rendű alperesek nyújtottak be fellebbezést.

Az I. rendű alperes a fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatásával a kereset elutasítását; másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását; és a felperes perköltség fizetésére történő kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helytelenül állapította meg, a jelen ügyet nem az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően bírálta el, illetve nem tett eleget indokolási kötelezettségének sem.

Változatlanul állította, hogy a per megszüntetésének van helye, mivel a felperesnek az először benyújtott keresetlevelében foglalt, az illeték lerovása körében tett nyilatkozata miatt az igényét csak a 2005. október 13-án beadott keresetlevelével próbálta meg érvényesíteni.

A Pp. 4. §-ára történő utalással előadta, hogy az eljáró bíróság, az A. Kft. alkalmazottainak kártérítési felelősségét sem tanúk, sem a rendelkezésre álló iratok alapján nem vizsgálta részletesen, és az indokolásában megalapozatlanul állapította meg, hogy a nyolc elkövető közül csak és kizárólag az A. Kft. két volt alkalmazottja okozta a kárt.

Az elsőfokú bíróság ezen túlmenően figyelmen kívül hagyta azt a tény, hogy a felperes az A. Kft. két alkalmazottja tekintetében fennálló károkozás megállapításával kapcsolatban nem kérte bizonyítási eljárás lefolytatását, előadásában sem nyilatkozott úgy, hogy a kár bekövetkezéséért kizárólag ezen két alkalmazott lenne a felelős. A bűnösségen kívül egyéb tény megalapozott bizonyítására a büntető ítélet a Pp. 4. §-a értelmében sem alkalmas. Nem tett eleget az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének azért sem, mert nem fejtette ki, hogy a további elkövetők miért nem felelősek magatartásaik alapján a bekövetkezett kárért.

Helytelen az elsőfokú bíróság ítéletének az az indokolása, hogy az A. Kft. alkalmazottai feladatkörükben jártak el, mivel nem a rakodómunka végzésével okoztak kárt az alkalmazottak, hanem azzal, hogy részt vettek egy bűncselekmény

elkövetésében, amely nyilvánvalóan nem volt a feladatuk. Az ezzel kapcsolatos, a felperest terhelő bizonyítási kötelezettség szabályait is figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság.

A VE 25. cikkének alkalmazása körében nem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a nyolc elkövetőből egy sem volt az I. rendű alperes alkalmazottja és az A. Kft. sem volt a megbízottja.

A felelősség alóli mentesüléssel kapcsolatos körében álláspontja szerint a VE 25. cikkében meghatározott körülmény bizonyításra nem is szorul jelen esetben, mivel köztudomású, illetve köztapasztalatú tény, hogy a II. rendű alperes Magyarországon bizonyossággal a legnagyobb múlttal és tapasztalattal rendelkező társaság a légi fuvarozás és a földi kiszolgálás tekintetében, aki megfelelő engedélyekkel és felelősségbiztosítással rendelkezik. Az a körülmény, hogy az áru kiadás technológiáját mennyiben és miért módosította a II. rendű alperes, az az I. rendű alperes felelősségét nem befolyásolhatja. Olyan mulasztást, amiért felelősség terhelhetné adott esetben az alpereseket, egyik alperes sem követett el, ezt a felperesi előadás ugyancsak nem cáfolta.

A II. rendű alperes a fellebbezésben elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és a felperes keresetének az elutasítását, valamint perköltségben történő marasztalását.

Arra hivatkozott, hogy sem a felperestől, sem az eljáró bíróságtól nem kapta meg a 2005. szeptember 8-án, majd 2005. október 14-én ismételten benyújtott kereseti kérelmet, illetve beadványt, melyet a felperes 2006. januárjában megváltoztatott és az eljárás megindulásáról kizárólag a felperes által 2006. január 13-án benyújtott „hiánypótlás, keresetváltoztatás és egységes szerkezetbe foglalt kereseti kérelem” elnevezésű dokumentum kézhezvételével értesült, ezért álláspontja szerint a perindítás hatályai nem állhattak be, amely olyan lényeges eljárási szabálysértés, melynek következtében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. §-a értelmében hatályon kívül kell helyezni. Amennyiben a perindítás hatályai a 2006. januárjában benyújtott, kiegészített és megváltoztatott keresettel álltak be, úgy fenntartja azt az álláspontját, hogy a felperes keresete elkésztett.

Másodlagosan ugyancsak az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Előadta, hogy amennyiben a kereset benyújtására határidőben került sor, úgy a keresetet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani, mivel a jogi képviselővel eljáró felperes az előírt illetéket nem rótta le. A kereset beadásának jogi hatályai fennmaradására a Pp. 132. § (1) bekezdése alapján kizárólag akkor van lehetőség, hogy ha a bíróság jogerős elutasító végzését követően alakilag és tartalmilag is kifogástalan újabb keresetlevelet nyújt be a felperes, ez azonban nem történt meg.

A keresetlevél szabályszerű benyújtása esetén a harmadlagos fellebbezési kérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének keresetnek helyt adó részében annak megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását.

Álláspontja szerint téves az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy II. rendű alperest fuvarozóként minősítette az ügyben, ezáltal kiterjesztve rá többek között a

VE hatályát. A VE 1. cikk (1) bekezdése egyértelműen definiálja a fuvarozó fogalmát, ezáltal meghatározza az egyezmény személyi hatályát. Mivel az I. rendű alperessel földi kiszolgálási szerződést kötött, fuvarozási jogviszony köztük nem állt fenn, ezért a VE értelmében sem minősíthető fuvarozónak.

Téves az elsőfokú bíróságnak az a következtetése is, hogy a VE azért alkalmazható a II. rendű alperes vonatkozásában, mert az I. rendű alperes Általános Teherfuvarozási Feltételei szerint a II. rendű alperes légi fuvarozónak minősül. Nem lehetséges ugyanis egy nemzetközi egyezmény személyi hatályát egy gazdálkodó szervezetek között létrejött polgári jogi szerződés alapján kiterjeszteni.

Mindezek vonatkozásában a VE rendelkezéseinek alkalmazhatósága kizárható, ezért téves a Fővárosi Bíróságnak az a következtetése, hogy a II. rendű alperest a VE 18. cikk (1) bekezdése alapján marasztalta az I. rendű alperessel egyetemlegesen. A VE 18. cikk (1) és (2) bekezdései egyértelműen a fuvarozóra vonatkoznak, nem pedig a fuvarozóval egyéb jogviszonyban álló személyekre. A Fővárosi Bíróság által hivatkozott jogszabályhelyek kizárólag az I. rendű alperes felelősségének megállapítása esetére alkalmazhatók, ezen szakaszok alapján kártérítési igény vele szemben nem érvényesíthető.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kárt a II. rendű alperessel vállalkozási jogviszonyban álló társaság, illetőleg többek között annak két munkavállalója szándékos magatartásával okozta. Téves azonban ezen megállapításból levont az a következtetés, hogy az I. és a II. rendű alpereseket a VE 25. cikk 2. pontja értelmében kötelezte a hiányzó áru értékének megfizetésére azért is, mert a hivatkozott pont a VE-ben nem létezik.

Vele szemben a VE 30. cikk (3) bekezdése sem alkalmazható, ezért tévesen kötelezte az elsőfokú bíróság erre a szakaszra alapítva egyetemlegesen az alpereseket.

Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság ítéletéből nem derül ki, hogy a Fővárosi Bíróság vele szemben miért alkalmazta a német jogot, így az sem egyértelmű, hogy ez milyen arányban támasztja alá a II. rendű alperes felelősségének megállapíthatóságát.

A II. rendű alperesi beavatkozó nyilatkozatában maga is kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a II. rendű alperest marasztaló részében történő megváltoztatását és a kereset elutasítását, továbbá a felperes perköltség viselésére történő kötelezését.

Az alperesek által felhozott, a keresetlevél benyújtásával, valamint a perindítás hatályával kapcsolatos eljárásjogi kifogásokkal egyetértett.

Kifejtette érdemben, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában tévesen állapította meg, hogy a II. rendű alperesre kiterjed a VE 18. cikk (2) bekezdése, mivel ennek értelmében a II. rendű alperes nem minősül fuvarozónak, ezért annak rendelkezései a II. rendű alperesre nézve nem alkalmazhatóak.

Az általános szerződési feltételek csak a felperes és az I. rendű alperes jogviszonyára vonatkoznak, azok alapján nem állapítható meg álláspontja szerint a II. rendű alperes fuvarozói minősége, mivel az I. és a II. rendű alperesek között nem fuvarozási tevékenység végzésére jött létre a szerződés. Mindebből az is következik, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott általános szerződési feltételeknek a II. rendű alperes vonatkozásában nincs relevanciája. A II. rendű

alperes nem minősül fuvarozónak, nem állt szerződéses jogviszonyban a felperessel, ezért a VE 30. cikk (3) bekezdése alapján az I. rendű alperessel egyetemlegesen nem marasztalható.

A II. rendű alperes és az A. Kft. között a raktár üzemeltetése tekintetében jött létre vállalkozási szerződés. A per tárgyát képező káresemény bekövetkezésében az A. Kft. munkavállalói is részt vettek. A felperessel sem a II. rendű alperes, sem az A. Kft. nem állt szerződéses jogviszonyban. A Ptk. alapján pedig nincs olyan speciális szabály, amely a vállalkozó (alkalmazottai) által vállalkozási jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a megrendelőt tenné felelőssé.

Mindezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a káreseményért a vállalkozó mint munkáltató, valamint a bűncselekményt elkövető további magánszemélyek kártérítési felelőssége állapítható meg a felperessel szemben.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte annak helytálló indokaira tekintettel.

Az alperesek által a fellebbezésben előterjesztett eljárási kifogások körében hangsúlyozta, hogy az nem eshet a terhére, hogy az ítéletet a Pp. 132. § (1) bekezdésében meghatározott időpontnál korábban lerőtt és így nem került sor a kereset idézés kibocsátása nélkül elutasítására a Pp. 130. §-a alapján.

Az A. Kft. alkalmazottainak károkozása körében hangsúlyozta, hogy a VE 25. és 22. cikkének rendelkezései nem írják elő, hogy a károkozó polgári jogi felelősségét az adott nemzeti jog alapján bizonyítani kellene. A VE 25. cikkéből az nem következik, hogy a felelősségkorlátozás csupán akkor kerülne kizárásra, ha a kár kizárólag a fuvarozó (illetve annak alkalmazottja vagy megbízottja) magatartására vezethető vissza. Az a tény, hogy a károkozásban mások is részt vettek, a fuvarozó felelősségét nem érinti. A károkozó magánszemélyek egymás közötti felelősségi viszonyai a jelen per tárgyát nem képezik. Azt, hogy a bűncselekményt többek társaságában elkövető személyek magatartása károkozásra irányult, a büntető ítélet megállapításai bizonyítják. Az ítéletből a lopás tárgyát képező telefonszállítmány egyértelműen megállapítható, ezt a per során egyik fél sem vitatta és azt sem, hogy a telefonszállítmány ellopás a felperesnek kárt okozott. Mindebből következően a VE 25. cikk által a felelősségkorlátozás kizárásához megkövetelt tényállási elemek, álláspontja szerint, maradéktalanul megvalósultak. A munkaszerződésből kitűnően az A. Kft. két alkalmazottja feladatkörükben eljárva követték el a bűncselekményt.

A VE 25. cikkének az a helyes értelmezése, hogy azokat a károkozó magatartásokat kell ezzel kapcsolatban érteni, amelyeket a megbízottnak kell betudni, azaz a megbízott alkalmazottjának vagy egyéb közreműködőjének magatartását.

Az I. rendű alperes felelősség alóli mentesülése körében hangsúlyozta, hogy a VE 20. cikke alapján a fuvarozó a felelősség alól csak akkor tudja kimenteni magát, ha a ő maga vagy a teljesítésbe általa bevont személy a konkrét kár elhárítása végett minden szükséges intézkedést megtett vagy ezen intézkedéseket lehetetlen volt megtenni.

Álláspontja szerint annak megállapításához, hogy a II. rendű alperes a perbeli jogviszonyban légifuvarozóként vett részt, nem szükséges, hogy a felperes mint feladó és a II. rendű alperes mint fuvarozó között szerződés jöjjön létre.

A VE 29. cikk (1) bekezdésében meghatározott két éves jogvesztő határidő a kereset indításra vonatkozik, nem a perindítás hatályainak beállítására.

A jogerős büntető ítélettel befejezett büntető eljárás iratai alapján megállapítható, hogy a károkozó bűncselekményt a II. rendű alperes megbízottja munkavállalói követték el. A bűncselekményt elkövető személyek magatartását a Ptk. 348. § (1) bekezdése alapján a II. rendű alperes megbízottjaként eljáró A. Kft.-nek kell betudni. Az A. Kft. által okozott kárért a Ptk. 350. § (1) és (2) bekezdései, illetve a Ptk. 315. §-a alapján a megbízó II. rendű alperes tartozik felelősséggel.

A felperes a másodfokú eljárásban a fellebbezési ellenkérelmét a II. rendű alperes vonatkozásában kiegészítette azzal, hogy a VE 25/A cikkének előírásai alapján áll fenn vele szemben a felelőssége.

Az I. rendű alperes fellebbezése nem alapos, a II. rendű alperes fellebbezése érdemben alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása körében a tényállást helyesen állapította meg, azonban helytelen jogi következtetéssel marasztalta a II. rendű alperest egyetemlegesen az I. rendű alperessel.

A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen az alperesek által előterjesztett eljárási kifogásokat vizsgálta.

A VE 29. cikk (1) bekezdése szerint a kártérítési keresetet jogvesztés terhével két éven belül kell megindítani a rendeltetési helyre történt megérkezéstől, vagy pedig attól a naptól számítva, amikor a légi járműnek meg kellett volna érkeznie, vagy amikor a fuvarozás megakadt. A (2) bekezdés kimondja, hogy a határidő számításának módját a perbíróság törvénye állapítja meg. A VE 29. cikk (1) bekezdésében meghatározott jogvesztő határidő azt jelenti, hogy a légi fuvarozót jogvita esetén két éven belül be kell perelni. Ellenkező esetben a jogvesztő határidő elmulasztása folytán az igény már nem érvényesíthető. A határidő számítására a Pp. szabályait kell alkalmazni. A 103. § (3) bekezdése kimondja, hogy a hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdő napnak megfelel. A 2003. szeptember 8-án történt rendeltetési helyre érkezésre tekintettel ezért a jogvesztő határidő 2005. szeptember 8-án járt le, azaz a felperesnek a keresetlevelet legkésőbb ezen a napon kellett benyújtania a bírósághoz úgy, hogy az oda ténylegesen meg is érkezzon (4/2003.Pje).

A Fővárosi Ítéltábla a rendelkezésre álló iratokból megállapította, hogy a felperes a keresetlevelét személyesen adta be a Fővárosi Bíróságra az alperesek ellen 2005. szeptember 8-án, és kérte, hogy az illeték lerovására halasztást engedélyezzen.

Az ügyben a bíróság részéről semmilyen intézkedés megtételére nem került sor és 2. sorszám alatt 2005. október 14-én a felperes már a jelen perbeli ügyszámra

hivatkozással nyújtotta be ugyanazt a tartalmú keresetlevelet, mint amit beadott 2005. szeptember 8-án azzal, hogy annak eredeti példányának előlapján a 900.000,- Ft eljárási illeték lerovását igazolta, és a keresetlevél végén bejelentette, hogy jelen keresete - illeték lerovása nélkül - 2005. szeptember 8-án benyújtásra került és kérte, hogy a Pp. 132. §-a alapján a Pp. 130. § (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények alkalmazásától tekintsen el.

Ezt követően a Fővárosi Bíróság 2005. október 26-án 3. sorszám alatt a fellebbezés hivatalból történő elutasításának terhére történő figyelmeztetés mellett 8 pontból álló hiánypótlás teljesítésére adott ki felhívást, amelyet a felperes az engedélyezett határidő hosszabbítását követően 2006. január 13-án érkezett beadványában pótolta, és a korábban előadottakkal egységes szerkezetbe foglalva a hiánypótlást teljesítve egészítette ki a jogi indokait.

Az állandó bírói gyakorlat szerint az önkéntesen teljesített és a hiánypótlásra történt felhívást követően azt ugyancsak teljesítve adta be a keresetlevelét a felperes, amit úgy kell tekinteni, mintha eredetileg, azaz 2005. szeptember 8-án is hiánytalanul adta volna be. Mivel az elsőfokú bíróság részéről a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására nem került sor, ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint a Pp. 132. §-ában foglalt erre vonatkozó jogkövetkezmények nem alkalmazhatók.

A Pp. 128. §-ának rendelkezése szerint a perindítás hatályai a keresetnek, illetőleg a viszontkeresetnek az ellenféllel való közlésével állanak be.

A perindítás joghatásai a törvény szövege szerint a keresetnek, illetőleg a viszontkeresetnek az ellenféllel közlésével állnak be.

A perindítás hatásait meg kell különböztetni a keresetlevél benyújtásának joghatásaitól.

A keresetlevél beadásának joghatásai a felperes egyoldalú eljárási cselekményéhez fűződik, a perindítás joghatásai az alperesnek a kereset indításról való tudomásszerzéséhez, vagyis az eljárásnak ebből a szempontból kétoldalúvá válásához, kapcsolódik. A perindítás joghatásai így akkor állnak be, amikor az alperes a keresetet tartalmazó keresetlevél kézbesítése révén tudomást szerez valamely vele szemben támasztott igényről.

Jelen esetben a felperes részéről a 2005. szeptember 8-án és a 2005. október 14-én benyújtott kereset teljes egészében megegyezik, azonban a hiánypótlási eljárás lefolytatását követően a hiányok pótlása után nyújtott be a felperes 2006. január 13-án olyan keresetlevelet, amely a Pp. 121. § (1) bekezdésének teljes egészében megfelel. Ezért nem tévedett és nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság, amikor a II. rendű alperes részére az első tárgyalásra idézéssel együtt a 2006. január 13-án benyújtott keresetlevelet kézbesítette. 2006. január 13-án felperes a keresetét csak annyiban változtatta meg, hogy a korábban III. rendű alperesként megjelölt társasággal szemben a keresetétől elállt. Mivel a II. rendű alperes 2006. április 12-én a felperes által 2006. január 13-án benyújtott keresetlevelet átvette, ezért az eljárási törvénynek megfelelően a perindítás hatályai vele szemben ezen a napon álltak be.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyezően azt állapította meg, hogy a felperes az igényét az alperesekkel szemben a jogvesztő határidőn belül érvényesítette, ezért a másodfokú eljárásban sincs helye a per megszüntetésére egyik alperessel szemben sem.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, azaz kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alpereseket a VE alapján terheli-e kártérítési felelősség, illetőleg az I. rendű alperes a VE 20. cikke alapján mentesül-e a felelősség alól.

A felperes a keresetét az elsőfokú eljárás alatt elsődlegesen mindkét alperessel szemben a VE 25. cikkére alapította. Az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a VE 25/A. §-ának szövegét is leírta az indokolásában, az alpereseket a VE 25. cikk (2) bekezdése alapján kötelezte kártérítés fizetésére.

A felperes - a VE 25/A. cikkének rendelkezéseire - a II. rendű alperessel szemben kizárólag a másodfokú eljárásban a fellebbezési ellenkérelme kiegészítéseként hivatkozott; az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása ellen nem nyújtott be sem fellebbezést, sem csatlakozó fellebbezést.

A Pp. 247. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben a keresetet meg lehet változtatni, azonban a keresetváltoztatás tilalma miatt a másodfokú eljárásban nem érvényesíthető olyan igény, amelynek során a kereseti követelés jogi alapjának megváltoztatására kerül sor.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperesi ellenkérelemben hivatkozott, a VE 25/A. cikkében foglalt rendelkezéseit a Pp. 247.§ (1) bekezdése alapján nem vehette figyelembe és nem vizsgálhatta, hogy ennek alapján a II. rendű alperes felelőssége a perbeli káreseménnyel kapcsolatban fennáll-e.

Az alperesek a fellebbezésükben tévesen hivatkoztak arra, hogy a VE 25. cikkének nincsen (1) és (2) bekezdése. Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában helyesen állapította meg, hogy a perbeli káresemény bekövetkezésekor, azaz a 2003. szeptember 8-án hatályos VE rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium 25. sorszám alatt, míg a Külügyminisztérium 32. sorszám alatt közölte az elsőfokú bíróság megkeresésére, hogy a Német Szövetségi Köztársaság az 1975. szeptember 25-én aláírt 4. számú montreáli jegyzőkönyvnek nem részese. A 4. számú montreáli jegyzőkönyv módosította a VE 25. cikkét úgy, hogy a korábban meghatározott VE 25. cikk (1) és (2) bekezdései helyett egységes 25. cikkben foglalt szabályozást alkalmazott. Mivel a 4. számú montreáli jegyzőkönyvet a Német Szövetségi Köztársaság nem írta alá, ezért a jelen eljárásban az azt megelőzően hatályos VE 25. cikk (1) és (2) bekezdései alkalmazhatók, ahogy azt az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában helyesen állapította meg.

A II. rendű alperes a fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, hogy a VE 1. cikk (1) bekezdése határozza meg a fuvarozó fogalmát, azaz a VE személyi hatályát, amely szerint a jelen egyezmény személyek, poggyász vagy áru minden olyan nemzetközi fuvarozásra alkalmazást nyer, amelyet légi járóműű díjazás ellenében

végez. Ugyancsak alkalmazást nyer azokra az ingyenes fuvarozásokra is, amelyeket valamely légi fuvarozási vállalat légijárművel végez. Az itt meghatározott személyi hatály fogalmát támasztja alá a VE 18. cikk (1) és (2) bekezdései is, ahol csak és kizárólag a légi fuvarozóról, az őt terhelő felelősségről van szó, ezért a VE 18. cikke kizárólag a légi fuvarozóra vonatkozik, az egyéb jogviszonyban álló személyekre az nem terjeszthető ki. Az elsőfokú bíróság sem a VE szabályainak alapján állapította meg azt, hogy a II. rendű alperesre a VE hatálya kiterjed, hanem a fuvarlevélen szereplő feltételek 9. pontja és az I. rendű alperes által a fuvarozásnál alkalmazandó Általános Teherfuvarozási Feltételek 8. cikk 1. alpontjában meghatározott fogalom meghatározást tekintette olyannak, ami alapján a II. rendű alperes vonatkozásában a VE 18. cikk (2) bekezdésének rá fennálló hatályát megállapította. Figyelemmel azonban arra, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperessel nem fuvarozási szerződést, hanem földi kiszolgálási szerződést kötött, aminek a fuvarozáshoz nincsen semmi köze, ezért az I. rendű alperes által alkalmazandó Általános Teherfuvarozási Feltételek rendelkezései vele, mint földi kiszolgálóval szemben nem alkalmazható. A II. rendű alperes a perbeli szállítmányhoz tartozó fuvarlevélen sem került feltüntetésre, ezért az abban meghatározott feltételek rá nem terjednek ki.

Mivel a II. rendű alperes a fent kifejtettek szerint nem minősül légi fuvarozónak, ezért az elsőfokú bíróság a VE 25. cikk (2) pontjára hivatkozással tévesen marasztalta.

Ezen túlmenően a II. rendű alperes a fellebbezésében megalapozottan hivatkozott arra is, hogy vele szemben a VE 30. cikk (3) bekezdése sem alkalmazható figyelemmel arra, hogy ezen rendelkezésben foglalt megfogalmazás szerint az egyetemleges felelősség csak több egymást követő légi fuvarozók estén áll fenn. Mivel a II. rendű alperes jelen ügyben nem légi fuvarozóként járt el, ezért vele szemben, amennyiben a kártérítési felelőssége fennállna, az egyetemleges marasztalás sem alkalmazható.

Nem vitásan a felperesi jogelőd és az I. rendű alperes nemzetközi légifuvarozási szerződést kötöttek. A VE III. fejezete szabályozza a fuvarozó felelősségét, ezen belül a 18. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy a fuvarozó felelős a feladott poggyász vagy az áru megsemmisülése, elveszése vagy megsérülése esetén a bekövetkezett kárért, ha a kárt okozó esemény a légi fuvarozás közben történt. A (2) bekezdés szerint a légi fuvarozás az előbbi bekezdés értelmében magában foglalja azt az időtartamot, amely alatt a poggyász vagy az áru a fuvarozó őrizetében van, tekintet nélkül arra, hogy az valamely repülőtéren vagy valamely légi járművön, vagy repülőtéren kívül történt leszállás esetében bármely más helyen van-e. A VE 18. cikk (3) bekezdése a légi fuvarozás időtartamára vonatkozóan ad további eligazítást, amikor kimondja, hogy ez nem foglal magába semmiféle olyan szárazföldi, tengeri vagy belvízi fuvarozást, amelyet valamely repülőtéren kívül végeznek. Ha azonban az ilyen fuvarozást a légi fuvarozási szerződés teljesítéseként a berakás, a kiszolgáltatás vagy az átrakás céljából végzik, az

ellenkező bizonyításáig a vélelem az, hogy minden kár a légi fuvarozás ideje alatt bekövetkezett eseményből származik.

Az I. rendű alperes a II. rendű alperessel a repülőtéren belüli földi kiszolgálás elvégzésére kötött szerződést, amely a VE 18. cikk (2) bekezdése alapján azt jelenti, hogy az áru az I. rendű alperes őrizetében volt, függetlenül attól, hogy fizikailag azzal nem rendelkezett, hanem az alvállalkozójának kellett volna kiszolgáltatni a címzett részére.

Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy fuvarozás esetén a fuvarozó felelőssége az áru átvételétől a címzettnek történő kiszolgáltatásig tart, amit alátámaszt a VE erre vonatkozó rendelkezése is. Ez azt jelenti, hogy az I. rendű alperes felelőssége nemcsak az alatt az időtartam alatt áll fenn, amíg a tényleges fuvarozást végzi, hanem kiterjed az ahhoz kapcsolódó egyéb tevékenységekre is, függetlenül attól, hogy azt maga végzi vagy mással végezteti-e. A légi fuvarozó földi kiszolgálójának mulasztása anélkül is megalapozza a fuvarfeladatot teljesítő, a fuvarlevélen szereplő légi fuvarozó felelősségét, hogy annak magának bármi köze lenne a káresemény bekövetkezéséhez.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az I. rendű alperes felelősségét az elveszett áruért.

Az VE 20. cikk (1) bekezdése szerint a fuvarozó csak akkor mentesül a teljes kártérítési felelősség alól, ha bizonyítja, hogy ő és alkalmazottai minden szükséges intézkedést megtettek a kár elhárítása végett vagy hogy azokat lehetetlen volt megtenniük.

Ezzel kapcsolatban az I. rendű alperes tévesen hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint ez a körülmény nem is szorul bizonyításra jelen esetben, mivel köztudomású, hogy a II. rendű alperes a legnagyobb múlttal és tapasztalattal rendelkező társaság a légi fuvarozás és a földi kiszolgálás tekintetében, figyelemmel arra, hogy a VE bizonyítást és nem tényközlést ír elő a felelősség alóli mentesülés körében. Az I. rendű alperes az elsőfokú eljárás során is a felelősség alóli mentesülés körében kizárólag erre hivatkozott. Önmagában azonban az a tény, hogy az I. rendű alperes egy nemzetközileg ismert céggel kötött szerződést, még nem bizonyítja azt, hogy minden szükséges intézkedést megtett a kár elhárítása végett és ezzel összefüggésben azt sem, hogy a VE 20. cikk (1) bekezdése alapján a bekövetkezett kárért egyáltalán nem tartozik felelősséggel.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján és a jogszabályi rendelkezés helyes értelmezése körében megalapozottan jutott arra a következtetésre is, hogy az I. rendű alperes korlátozott felelőssége sem áll fenn a jelen esetben, hanem teljes kártérítési felelősséggel tartozik.

A VE 22. cikk (2) bekezdésében meghatározott összeghatárra vonatkozó korlátozott fuvarozói felelősségről csak akkor lehet szó, ha a VE 25. cikk (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott egyik feltétel sem áll fenn. A VE 25. cikk (1) bekezdésének alkalmazása jelen esetben nem merül fel, mivel a kárt nem az I. rendű alperes szándékos magatartása okozta vagy olyan hibából eredt, amely a

szándékossággal egyenértékű. A VE 25. cikk (2) bekezdése értelmében a fuvarozó felelősségének kizárása és korlátozása nem érvényesíthető, ha a kárt ugyanolyan körülmények között valamelyik alkalmazottja szolgálatának teljesítése közben okozta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez csak úgy értelmezhető, hogy a fuvarozóval, illetve alvállalkozójával jogviszonyban lévő okozta a kárt feladatának teljesítése körében. A II. rendű alperes az A. Kft.-vel vállalkozási szerződést kötött részben őrzésvédelmi, részben az áru kezelésével kapcsolatos feladatok elvégzésére. Nem vitásan a büntetőeljárásban a II. és a III. rendű vádlottak rakodóként az A. Kft. alkalmazásában álltak a perbeli káresemény időpontjában, magatartásukért az A. Kft. mint munkáltató tartozik felelősséggel.

A Pp. 4. §-a szerint nem vitásan a polgári bíróságot más hatóság határozatában foglalt tényállás nem köti, illetőleg azt nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt, azonban az a tény, hogy az A. Kft. két alkalmazottját jogerősen a perbeli káreseménnyel kapcsolatban bűncselekmény elkövetése miatt elítélték, már köti, ezért az I. rendű alperesnek a fellebbezésében hivatkozott a károkozás megállapításával kapcsolatos bizonyítási eljárás lefolytatására nincs szükség. A büntetőeljárás és az ahhoz kapcsolódó jogerős ítélet mindezt bizonyítja, amit polgári bíróság sem bírálhat felül.

Mivel a jelen eljárásban sem az A. Kft., sem az alkalmazottai, sem a büntetőeljárásban elítélt magánszemélyek nem peres felek, ezért ebben a perben az sem vizsgálható, hogy a 8 vádlottból a jelen perbeli káreseménnyel kapcsolatban kit és milyen arányban terhel a felelősség. Az A. Kft. perben állása esetén sem lehetne vizsgálni az alkalmazottak közrehatásának mértékét, figyelemmel arra, hogy mint munkáltató az alkalmazottért felelősséggel tartozik.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az A. Kft. alkalmazottai feladatkörükben jártak el, mivel a rakodói munkavégzés közben okozták a kárt. Nem vitásan a káresemény időpontjában a II. és a III. rendű vádlottak az A. Kft. alkalmazottai voltak. A 42. sorszám alatt az A. Kft. által becsatolt munkaszerződésekből egyértelműen megállapítható, hogy a perbeli időszakban mindketten rakodói munkakörben dolgoztak a Ferihegy Nemzetközi Repülőtéren. A munkaköri leírás szerint általános feladatuk volt a Ferihegy Nemzetközi Repülőtéren a M. által kiszolgált légi járatokhoz kapcsolódó poggyász, cargo, postaszállítmányok kezelése, szállítási és rakodási feladatai színvonalas normaidők szerinti elvégzése. Egyéb különleges poggyászokhoz kapcsolódó feladatok színvonalas és maradéktalan végrehajtása, az egyes munkafolyamatokban előforduló szabálytalanságok, hiányosságok és a jogsértő, illetve jogellenes cselekmények jelzése, megelőzése, megakadályozása, a minőségügyi helyesbítő intézkedések végrehajtása. Ezen túlmenően a rakodó kötelességeit külön felsorolja, valamint részletezi a forgalmi rakodó, a poggyászosztályozó rakodó, a poggyász szállító rakodói és a légi jármű rakodói feladatokat. Mindezekből egyértelműen megállapítható, hogy mindketten feladatkörükben jártak el a bűncselekmény elkövetésének idején, ezért az I. rendű alperes 25. cikk (2) bekezdése alapján korlátozott felelőssége sem állapítható meg.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes vonatkozásában helybenhagyta, míg az I. rendű alperessel szemben megváltoztatta; az I. rendű alperes vonatkozásában a késedelmi kamat fizetés kezdő időpontját pontosította figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része ezzel kapcsolatban elírást tartalmaz, mert az 2003. szeptember 9-től állapította meg, míg az ítélet indokolása szerint 2005. szeptember 9-től kell a tőke után a késedelmi kamatot megfizetni, egyúttal megindokolva azt is, hogy miért a kereseti kérelem benyújtását követő naptól határozta meg a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a kereseti kérelemtől eltérően.

Az I. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperesnek a másodfokú eljárás során felmerült költségét meg kell fizetnie. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg külön megállapítva annak általános forgalmi adótartalmát.

A II. rendű alperes fellebbezésének eredményességére tekintettel a felperesnek a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint meg kell fizetnie az első- és a másodfokú eljárás során felmerült költségét. Az elsőfokú eljárás során a II. rendű alperes és a II. rendű alperesi beavatkozó javára 150.000,- Ft költség került fejenként megállapításra, amelyet egyik fél sem fellebbezett, ezért azt a másodfokú bíróság is elfogadta. A másodfokú eljárásban történt pernyertességre tekintettel a II. rendű alperes és a II. rendű alperesi beavatkozó fejenként 75.000,- Ft jogtanácsosi munkadíjra jogosultak a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, továbbá a felperesnek a másodfokú eljárásban történt pervesztességére tekintettel meg kell fizetnie a II. rendű alperes által lerótt 900.000,- Ft fellebbezési eljárási illetéket is.

Budapest, 2009. év május hó 21. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

Dr. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági tisztviselő

